WIKIPEDIA

Ayasofya

Asayışê Aya Sofya

Ayasofya (Yunanki: *Αγία Σοφία*, namey cıyo pêroyi: Ναός τῆς Ἁγίας τοῦ Θεοῦ Σοφίας, Latinki: *Sancta Sophia* ya zi *Sancta Sapientia*) banê do gırdo, tarixiyo, muzeyo, katedralo ke Estanbul dı ca gêno. İmperatoriya Bizansi ra imperatoru Justinianos Ii o vıraşto, miyandê serranê 532-537 dı Estabol dı nêmadey tarixi sero merkezê sûka kıhane dı vıraziyao, katedralê patrikano, planıno, bazilikayo. Serra 1453 dı İmperatoriya Usmanıcan ra Mehmed Ii Estanbol vısto ra xo dest, no katedral çarno a, kerdo camiya mısılmani. Serra 1935i ra nat zi no katedral zey muze xızmete dano cı.[1] Hetê mimariya xo ra Ayasofya plananê bazilika u merkezi kenê têmiyan, tipê bazilikay kubeyını ra yew bano, be karakteristikê ravêrdışê kuban u sistemê kırıştışi ra tarixê mimari dı cayê do gırd gêno.

Namey **Ayasofya** dı vatekê "aya" "firaz, aziz", vatekê “sofya” zi namey yew kesi zi niyo ke Yunankiyo Kıhan dı “zana” ra *sophos* ra yena.[2] Wını zi namey “**aya sofya**” “zanayışo firaz” ya zi "zanayışo Homayên” areze keno, mezhebê Ortodoksiye dı hirê karakterê Homay ra yewi xo sero kırışeno.[3]

1453 dı Usmanıcan kılisa çarna a camiye, sultanê Usmanıcan Mehmed Ii mozaikanê cı ra figurê ke merdımê, ê texrib nêkerdê badana kerdê u aniya mendê. Key camiye biya muze mozaiki reyna veciy miyan. Ewro Aya Sofya bano yewın u xas niyo, bano hirêyıno yani kılisa hirêyına. Coka zi aye zey Ayasofya Hirêyıne şınasiyena. Dı kılisê verêni isyanan dı rıciy, miyan ra wedarıtê. Kuba cı demê Bizansi dı zaf reyi rıciya, Mimar Sinani bani rê dêsê newey kerdê cı, o taw ra nat zi nêrıciya.

Referansi

1. Archnet/Hagia Sophia (http://archnet.org/library/sites/one-site.jsp?site_id=2966)
2. Behind the name: Sophia (http://www.associatedcontent.com/article/1280325/behind_the_name_sophia.html)
3. Ayasofya-Müzeler Rehberi, H. Veli Yenisoğancı, L. Suat Kongaz, Ali Kılıçkaya, Saadet Barutçu, Süleyman Eskalen, Müjgan Harmankaya, Nilay Yılmaz, Tahsin Aydoğmuş, Ozan Sağdıç, Ankara, ISBN 975-387-042-6

Retrieved from "https://diq.wikipedia.org/w/index.php?title=Ayasofya&oldid=353172"

Ena pele tewr peyên roca 20:44 de, saeta 11 Çele 2017 de vurriya.

Nuşte Creative Commons Atıf-Zey Pê vılakerdış'i de yo; şertê bini tetbiq benê. Detayan rê Şertanê karkerdışi bıvênên.